Projectplan Integraal aanbod zorg en begeleiding: het Herstelhuis Regio Midden-Limburg

1: Publiekssamenvatting

De zeven Midden-Limburgse gemeenten schreven een Plan van Aanpak voor een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. Als regio Midden-Limburg willen we een plek creeëren waar personen die de grip op hun leven dreigen te verliezen terecht kunnen voor herstel en stabiliteit. Het Herstelhuis in Weert biedt deze mogelijkheid. In 2019 heeft het Herstelhuis verkend wat er nodig is om binnen deze voorziening ook een plek te bieden aan mensen die tijdelijk een time-outplek nodig hebben. In 2019 zijn hiervoor de eerste stappen gezet. Dit proces wordt in het volgende subsidietijdvak voortgezet en structureel geborgd binnen de aanpak personen met verward gedrag.

2: Contextbeschrijving en probleemstelling

In het kader van een sluitende ketenaanpak voor personen met verward gedrag wil de regio Midden-Limburg voorzien in een laagdrempelige herstelvoorziening; een Herstelhuis. Dit is een voorziening waar mensen terecht kunnen die de grip op hun leven dreigen te verliezen, met het doel om te voorkomen dat mensen afglijden naar een (psychische) crisis. Om te definiëren voor wie het Herstelhuis bedoeld is is onderstaand schema ontwikkeld:

1	**Niks aan de hand.**
2	**Er is een zorg maar de cliënt/inwoner heeft voldoende mogelijkheden dit (in netwerk of met hulpverlener) te bespreken.**
3	**De cliënt/inwoner herkent zelf of met hulp van hulpverlener voortekenen van 4 en/of 5 en wil tijdig crisis voorkomen.**
4	**Het lukt de cliënt/inwoner nauwelijks om zelf hulp te vragen en/of bij te sturen. Netwerkpartners en cliënt/inwoner denken samen voor de komende 24 uur een plek nodig te hebben die alle kansen in zich heeft voor: Rust / stabiliteit; Herstel; Veiligheid; Specialistische begeleiding indien nodig; Aandacht / contact; Ruimte voor zoeken naar passende vervolgstappen na deze 24 uur**
5	**Gedwongen/gesloten opname nodig.**

Het Herstelhuis is er primair voor mensen met een categorie 3 vraag: de inwoner ziet de eerste signalen van 4 en weet dat 5 daarna onvermijdelijk kan zijn. Door verblijf in het Herstelhuis wordt een situatie als beschreven bij categorie 4, en dus uiteindelijk ook 5, voorkomen. Mensen met een 3-vraag kunnen zich zelf, al dan niet met ondersteuning van een hulpverlener, melden voor een verblijf in het Herstelhuis. Het verblijf binnen het Herstelhuis is de keus en de verantwoordelijkheid van de inwoner zelf en niet van de hulpverlening.

Het Herstelhuis heeft 3 bedden en 1 reservebed. Uit cijfers blijkt dat over het eerste half jaar van 2019 een bezettingsgraad van 45,8% is behaald. We zien echter dat de bezettingsgraad elke maand toeneemt, waarschijnlijk als gevolg van een steeds groter wordende bekendheid en uitbreiding van het gebied van Weert naar Midden-Limburg. De verwachting is dus dat de bezettingsgraad in het tweede halfjaar van 2019 aanzienlijk hoger zal liggen. Er wordt gestreefd naar een bezettingsgraad van 66% waarbij ongeveer 70 personen per jaar in het Herstelhuis kunnen verblijven.

Achtergrond

Het Herstelhuis is gestart in 2017, toen de grootste GGZ aanbieder in de regio besloot tot afbouw van de klinische bedden in onze regio. Met het sluiten van de kliniek verdween in de regio Midden-Limburg de mogelijkheid voor vrijiwillige opname. Het Zelfregiecentrum heeft toen in samenwerking met de specialistische GGZ het Herstelhuis opgericht. Het is een plek voor persoonlijk herstel vanuit peer-support. Het Herstelhuis wordt volledig door

ervaringsdeskundigen gerund. Hun belangrijkste taak is het maken en bewaken van de herstelcontext en hiertoe ook de vrijwilligers, beheerder en gasten als stakeholders van die context faciliteren en toerusten. Normaliseren, omlabelen van zorgvragen naar participatievragen, gericht zijn op zelf- en samenregulerend vermogen van gasten en uit de rol van hulpverlener blijven.
Er werken ook vrijwilligers. Dit zijn mensen die soms zelf eens logeerden in het Herstelhuis of via een herstelcursus graag van betekenis willen zijn voor anderen in hun herstel.
Tot slot woont er in het Herstelhuis een beheerder. Hij of zij is 's nachts eerste aanspreekpunt en schakelt bij calamiteiten met de bereikbaarheidsdienst.

In 2019 heeft de gemeente Weert een subsidie ontvangen van ZonMw voor de ontwikkeling van flexibele bedden in het Herstelhuis, met het doel om voldoende faciliteiten in de regio Midden-Limburg aan te kunnen bieden voor mensen een categorie 4 vraag. Vanaf 1 april 2019 is het Herstelhuis, in nauwe samenwerking met de samenwerkingspartners en stuurgroep, aan de slag gegaan met de uitvoering van het plan van aanpak zoals destijds aangeleverd bij de subsidie aanvraag. Er is veel progressie geboekt op de beoogde resultaten. Dit zal nader toegelicht worden in de eindverantwoording die na afloop van de het subsidietijdvak wordt ingediend en kunnen we hier al kort toelichten.

Aandachtspunten
Het huidige project heeft al een aantal inzichten opgeleverd die van belang zijn voor de resultaten en deze vervolgaanvraag. Zo is uit de vele gesprekken en de opgedane ervaring gebleken dat het Herstelhuis wel een functie kan vervullen voor mensen met een categorie 4 vraag als dit *planbaar* is, maar dat het Herstelhuis geen rol kan vervullen op het moment dat het gaat om *niet-planbare ondersteuning*. Voor deze niet-planbare situaties dient dus gezocht te worden naar een andere vorm van time-outplekken. Dit wordt vanuit de aanpak personen met verward gedrag opgepakt.

Een andere conclusie die we kunnen trekken is dat het van essentieel belang is voor een succesvol verblijf van mensen met een categorie 4-vraag, dat er goede samenwerkingsafspraken komen met de specialistische GGZ aanbieders en huisartsen. Het gaat dan om afspraken over verwijzing, overdracht, beschikbaarheid van de SGGZ en huisarts tijdens het verblijf en verantwoordelijkheden.

Eén van de resultaatgebieden waar de afgelopen periode aan gewerkt is is het ontwikkelen van een kader voor domein-overstijgende financiering voor het Herstelhuis. Het gaat dan om financiering van zowel de herstelbedden (categorie 3) als de time-out bedden (categorie 4). Hiervoor is o.a. een samenwerkingsovereenkomst gesloten met zorgverzekeraars CZ en VGZ, Stichting Zelfregiecentra NL en de gemeente Weert en zijn gesprekken gevoerd. Deze gesprekken zijn positief verlopen, in die zin dat alle partijen de maatschappelijke waarde van het Herstelhuis zien en overtuigd zijn van de preventieve werking. De wil is er dan ook om samen te zorgen voor een structurele borging van deze voorziening in de regio Midden-Limburg. We lopen echter aan tegen een tijdsdruk. De tijd die ons nog resteert tot 31-12-2019 is te kort om deze structurele financieringsafspraken van de grond te krijgen. Vandaar dat de gemeente Weert de lopende subsidie graag wilt verlengen, middels deze subsidie-aanvraag.

3: Doelstelling en resultaten

Doel:

Doel is het toespitsen van een bestaande faciliteit voor integraal aanbod van (specialistische) begeleiding op verward gedrag.
Het Herstelhuis dat zich nu richt op mensen met een categorie 3-vraag wordt verder ontwikkeld tot een voorziening waar, in samenwerking met netwerkpartners, ook mensen met een categorie 4-vraag gedurende 24 tot 72 uur opgevangen kunnen worden. Het doel is om deze voorziening duurzaam te verankeren in de regio.

Resultaten:

- Er worden samenwerkingsafspraken gemaakt met de specialistische GGZ en huisartsen over de samenwerking bij inwoners met een categorie 4 vraag. Deze afspraken richten zich op verwijzing, overdracht, beschikbaarheid van expertise van SGGZ en huisartsen gedurende het verblijf en de (eind)verantwoordelijkheid.
- Er wordt een procesdocument voor toegang en verblijf in het Herstelhuis opgesteld waarin de werkwijze en ondersteunende procedures van het Herstelhuis omschreven staan.
- Er worden afspraken over een domein-overstijgende structurele financiering van het Herstelhuis gemaakt tussen zorgverzekeraars, de Midden-Limburgse gemeenten en het Zelfregiecentrum.
- Er wordt beleidsinformatie over de omvang van de doelgroep verzameld. Het gaat dan zowel om inwoners met een categorie 3 vraag als een categorie 4 vraag . In de regio Midden-Limburg is nu nog onvoldoende zicht op de aard en omvang van de personen die behoefte hebben aan een herstel- of time-out bed.

4: Samenwerkingspartners

Voor uitvoering van het plan van aanpak is onderstaande structuur ontwikkeld met bijbehorende rollen:

Projectleider gemeente Weert:
Een beleidsadviseur van gemeente Weert is projectleider en aanspreekpunt voor ZonMw. De projectleider is verantwoordelijk voor het proces en de realisatie van de resultaten en legt deze ter goedkeuring voor aan het ambtelijk overleg en de stuurgroep.

Projectleider Herstelhuis:
De projectleider van het Herstelhuis is werkzaam bij het Zelfregiecentrum en is verantwoordelijk voor de inhoudelijke (methodiek)ontwikkeling, het maken van samenwerkingsafspraken met netwerkpartners, het verantwoorden van de behaalde resultaten en de implementatie van het projectplan in het Herstelhuis. De projectleider van het Herstelhuis en de projectleider van de gemeente Weert stemmen geregeld de voortgang af.

Stuurgroep:
De belangrijkste taak van de stuurgroep is om de voortgang op de doelen/resultaten te bewaken en de projectleider van het Herstelhuis te ondersteunen bij de uitvoering van het plan van aanpak. In de stuurgroep hebben de volgende organisaties zitting:

- Gemeente Weert (projectleider)
- Herstelhuis (projectleider en ervaringsdeskundige)
- VGZ
- CZ
- Gemeente Maasgouw (vertegenwoordiger van de 7 Midden-Limburgse gemeenten)
- MET ggz (SGGZ)
- Vincent van Gogh (SGGZ)
- Meditta (Huisartsen ondersteuning)

Zorgverzekeraars
De zorgverzekeraars hebben zitting in de stuurgroep en hebben daarnaast afzonderlijk overleg met de projectleiders over de borging van de structurele financiering van het Herstelhuis. De zorgverzekeraars delen de kennis en ervaring waarover zij beschikken (middels betrokkenheid bij soortgelijke innovaties en ontwikkelingen elders in het land).

Ambtelijk overleg:
De zeven Midden-Limburgse gemeenten komen maandelijks bij elkaar in het kader van het Plan van Aanpak personen met verward gedrag. In dit ambtelijk overleg wordt de verbinding tussen het Herstelhuis en de aanpak voor personen met verward gedrag bewaakt en teruggekoppeld. Ook de wijze van financiering van het Herstelhuis wordt in dit overleg geagendeerd.

Samenwerkingspartners
Voor de mensen met een categorie 3-vraag is een goede samenwerking met netwerkpartners van aanvullende waarde. Bij de ontwikkeling van het Herstelhuis hebben we gezien dat het meenemen van medewerkers van Fact en IHT in de participatie- en herstelbril heel waardevol bleek. Deze medewerkers zijn anders gaan kijken naar vragen en zorgen van hun cliënten en zagen in het Herstelhuis een middel om crisis of opname te voorkomen.
Samenwerkingspartners zoals het Fact, IHT, huisartsen/POH-GGZ, Wmo- aanbieders, Crisisdienst GGZ en Wmo-teams worden daarom betrokken bij het Herstelhuis en actief geïnformeerd.

Voor de mensen met een categorie 4-vraag is een intensievere samenwerking met netwerkpartners nodig. Daar waar de inwoner niet meer geheel zelf de keus en verantwoordelijkheid voor een 24-uurs verblijf (time-out) in het Herstelhuis kan nemen, dient de herstelcontext met de aanwezigheid van een netwerkpartner op maat opgeplust te worden. Hiervoor zijn korte lijnen met de specialistische GGZ, Wmo-aanbieders en huisartsen noodzakelijk.

5: Tijdsplanning

Activiteit	Planning	Verantwoordelijke	Betrokken partijen
Overleg Stuurgroep	Q1 en Q2	Projectleider	Deelnemers stuurgroep
Ambtelijk overleg	Maandelijks	Projectleider	Beleidsadviseurs 7 gemeenten ML
Samenwerkingsafspraken maken	Q1	Projectleider HH	Vincent van Gogh, MET ggz, huisartsen (Meditta)
Procesdocument opstellen/bijstellen	Q1	Projectleider HH	Ervaringswerkers HH
Verkennen/aanvragen innovatiecode Nza	Q1	CZ/VGZ	Gemeenten en Zelfregiecentrum
Onderzoeken mogelijkheden preventiecoalitie	Q1	CZ/VGZ	Gemeenten en Zelfregiecentrum
Uitzoeken hoe financiering van vergelijkbare projecten loopt	Q1	Projectleider	CZ en VGZ
Ondersteuning VLOT inroepen	Q1	Projectleider	
Uitwerken waarden en maatschappelijke baten Herstelhuis	Q1	Projectleider HH	SGGZ
Beleidsinformatie opleveren	Q1 en Q2	Projectleider HH	Ervaringswerkers HH

6: SWOT

Sterktes	Kansen
- Goede samenwerking netwerkpartners. - Goede samenwerking gemeenten ML. - Inzet ervaringsdeskundigen in de regio en binnen dit project is stevig. - Gedragen visie t.a.v. herstel en normalisering.	- Efficiënter gebruik bestaande herstelbedden. - Passend time-out aanbod voor mensen met 4-vragen.
Zwaktes	**Maatregelen**
- Weinig beleidsinformatie over aard en omvang 4-vragen. - Nog weinig ervaring in regio met integrale financiering sociaal- en zorgdomein.	- Het verzamelen van beleidsinformatie is een resultaatgebied in dit project. - Er wordt landelijk gekeken naar vergelijbare

- Herstelhuis biedt geen oplossing voor niet-planbare hulpvragen.	projecten, hulp VLOT en ZonMw is hierbij ingeroepen. - Vanuit de ambtelijke werkgroep personen met verward gedrag wordt dit opgepakt.
Bedreigingen	**Maatregelen**
- Herstel-context van Herstelhuis komt onder druk te staan. - Een incident werkt sterk beeldbepalend en kan voortgang belemmeren. - Ervaringswerkers worden te veel belast met randzaken zoals registratie en verantwoording. - Het Rijk beslist over het pakket verzekerde zorg en procedures om nieuwe initiatieven in dit pakket te krijgen zijn tijdrovend en complex.	- De projectleider zorgt voor coaching en deskundigheidsbevordering team Herstelhuis. - Door de aanpak binnen het project wordt de kans vergroot dat er juist minder incidenten zullen voorkomen. - In de stuurgroep kijken we kritisch welke informatie noodzakelijk is om te verzamelen. - Zorgverzekeraars doen navraag bij Zorgverzekeraars Nederland hoe hiermee om te gaan, mogelijkheden voor nieuwe innovatieprestatiecodes worden onderzocht, mogelijkheden Preventiecoalitie worden onderzocht.

7: Monitoring & Evaluatie

Voor monitoring en evaluatie van het project worden de volgende activiteiten ondernomen:

- Integrale casuïstiekbespreking tussen ervaringswerkers van het Herstelhuis en netwerkpartners op casusniveau en casusoverstijgend niveau, met het doel om werkprocessen en samenwerking te verbeteren.
- Vragenlijsten en interviews: voor elke gast wordt een check-in formulier, een check-out formulier en een registratieformulier ingevuld. De informatie wordt gehaald uit de gesprekken (interviews) die de ervaringswerkers vooraf en na afloop van het verblijf met de gast hebben. Deze informatie helpt ons om de effecten van het Herstelhuis inzichtelijk te maken.
- Analyse van de opgehaalde informatie: de opgehaalde informatie wordt anoniem verwerkt in een overzicht dat elk kwartaal wordt bijgewerkt en wat ons de benodigde beleidsinformatie verschaft.

8: Borging

De gemeenten in Midden-Limburg commiteren zich aan een blijvende inzet voor een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. Het Herstelhuis draagt hier aan bij. Het doel van dit project is om te komen tot een duurzame verankering van het Herstelhuis in de regio Midden-Limburg zodat zij hun aanbod voor zowel personen met een 3-vraag als met een 4-vraag voort kunnen zetten. Hiervoor maken we goede samenwerkingsafspraken met netwerkpartners. De stuurgroep Herstelhuis zal na afloop van het subsidietijdvak voortgezet worden, als platform om de samenwerking en het werkproces te blijven evalueren en kennis en expertise met elkaar te delen.

Zorgverzekeraars en gemeenten hebben zich gecommiteerd om tijdens het komende subsidietijdvak financieringsafspraken te maken, zodat het Herstelhuis uit de pilotfase gehaald wordt en als structurele voorziening opgenomen kan worden in de sluitende aanpak rondom personen met verward gedrag. Hoe dit er precies uit komt te zien is op dit moment nog niet duidelijk en zal in de komende periode verder uitgewerkt worden.

Ondertekend op 7 oktober 2019,

[redacted]

Hans Jansen
Afdelingshoofd Onderwijs, Cultuur, Welzijn en Sport
Gemeente Weert

[redacted]